

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 26. oktober 2018
Kontor: Internationalt Politikontor
Sagsbeh: Anna Seneberg Winkel
Sagsnr.: 2018-0094-2400
Dok.: 878912

REDEGØRELSE TIL FOLKETINGET

OM

STATUS OVER DANSK POLITIS SITUATION I FORHOLD TIL EUROPOL

OKTOBER 2018

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. Indledning

Folketinget vedtog den 27. april 2017 lov nr. 411 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol). Regeringen indgik på den baggrund den 29. april 2017 en aftale med Europol om operativt og strategisk samarbejde (Europol-aftalen).

Europol-aftalen trådte i kraft den 30. april 2017 og har til formål at oprette samarbejdsrelationer mellem Danmark og Europol for at støtte og styrke samarbejdet mellem de øvrige EU-medlemsstater og Danmarks kompetente nationale myndigheder og deres fælles indsats for at forebygge og bekæmpe kriminalitet, der berører to eller flere EU-medlemsstater, terrorisme og andre former for kriminalitet, der berører en fælles interesse, som er omfattet af EU-samarbejdet.

Europol-aftalen svarer ikke til et medlemsskab af Europol, men Rigspolitiet vurderede i forbindelse med Europol-aftalens indgåelse, at aftalen på en række væsentlige punkter er operativt tilfredsstillende for dansk politi, og at aftalen på kort sigt sikrer dansk politi en tilfredsstillende adgang til Europols databaser.

Det fremgår af den politisk aftale af 12. december 2016 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre samt Socialistisk Folkeparti om Danmarks tilknytning til Europol efter den 1. maj 2017, at Europol-samarbejdet i nær fremtid ventes at udvikle sig på en måde, der ifølge Rigspolitiet vil stille dansk politi betydeligt ringere end politimyndighederne i de lande, der er medlemmer af Europol. Det fremgår endvidere af aftalen, at aftalepartierne derfor vil følge udviklingen nøje og årligt gøre status over dansk politis situation i forhold til Europol. Det skal ifølge aftalen konkret ske med en årlig rapport efterfulgt af et møde i aftalekredsen samt en redegørelsesdebat i Folketinget.

Justitsministeriet afgav den første redegørelse om status over dansk politis situation i forhold til Europol til Folketinget den 16. oktober 2017. Af redegørelsen fra 2017 fremgår det, at det er Rigspolitiets vurdering, at aftalen med Europol på en række væsentlige områder er operativt tilfredsstillende for dansk politi. Det fremgår endvidere af redegørelsen, at det i forhold til adgangen til Europols databaser er Rigspolitiets vurdering, at aftalen sikrer dansk politi en adgang, der operationelt næsten svarer til den direkte adgang, som dansk politi havde frem til den 1. maj 2017. Det er dog Rigspoli-

tiets vurdering, at den manglende direkte søgeadgang, herunder særligt den manglende adgang til QUEST og den manglende mulighed for at lade oplysninger fra Europol indgå direkte som understøttende datakilde i politiets analytiske og proaktive kriminalitetsbekæmpende arbejde, inden for meget kort tid vil indebære en væsentligt begrænsning af dansk politis mulighed for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med medlemmer af Europol.

Den foreliggende redegørelse indeholder – efter en kort omtale i pkt. 2 af dansk politis deltagelse i Europols operative analyseprojekter og bestyrelsesmøder mv. – i pkt. 3 en gennemgang af dansk politis adgang til Europols databaser. Redegørelsens pkt. 4 indeholder en omtale af en evaluering udarbejdet af Europol i april 2017 om status for samarbejdet mellem Danmark og Europol, mens redegørelsens pkt. 5 indeholder en omtale af de operationelle konsekvenser af Europol-aftalen. Endelig indeholder pkt. 6 en gennemgang af aftalens økonomiske konsekvenser, og pkt. 7 indeholder en sammenfatning.

2. Dansk politis deltagelse i Europols operative analyseprojekter og bestyrelsesmøder mv.

Rigspolitiet har oplyst, at Danmark per 1. oktober 2018 deltager i 26 operative analyseprojekter i Europol.

Efter Europol-aftalens artikel 14 kan Europol invitere Danmark til at deltage i nye operative analyseprojekter eller eksisterende operative analyseprojekter, som Danmark ikke deltog i per 1. maj 2017. Dansk politi er efter aftalens indgåelse blevet inviteret til at deltage i det ene, nye operative analyseprojekt, der er blevet oprettet efter den 1. maj 2017.

Rigspolitiet har oplyst, at det generelt set både har operativ og strategisk værdi for dansk politi at deltage i de operative analyseprojekter.

Efter Europol-aftalens artikel 8, stk. 1, litra d, kan Danmark inviteres til at deltage i Europols bestyrelsesmøder og bestyrelsens undergrupper som observatør uden stemmeret. Rigspolitiet har oplyst, at der siden aftalens ikrafttræden har været afholdt seks møder i Europols bestyrelse, og at dansk politi har deltaget i alle møder. Dansk politi har ikke stemmeret, men kan deltage i drøftelserne på møderne. Det gælder dog ikke, hvis der er tale om særlige dagsordenspunkter, som kun medlemmer af Europol kan deltage i drøftelserne af.

Det er Rigspolitiets vurdering, at dansk deltagelse i møderne er af operativ og strategisk værdi for politiet.

3. Dansk politis adgang til Europols databaser

Efter Europol-aftalens artikel 24, stk. 2, havde dansk politi og de danske forbindelsesofficerer i Europol fortsat direkte adgang til Europol Information System (EIS) i en 6-måneders overgangsperiode fra Europol-aftalens ikrafttræden. Overgangsperioden udløb den 1. november 2017. Efter udløbet af overgangsperioden trådte Danmarks særlige ordning i forhold til adgang til EIS i kraft.

Danmarks særlige ordning i forhold til adgang til EIS indebærer, at Europol skal stille op til otte dansktalende Europol-ansatte til rådighed på 24/7 basis med henblik på at håndtere anmodninger fra dansk politi og videregive danske oplysninger til samt hente oplysninger fra Europols databaser, jf. Europol-aftalens artikel 10, stk. 6. Danmark skal udstationere nationale eksperter til Europol, der på Europols vegne kan udføre disse opgaver.

Europols bestyrelse kan efter Europol-aftalens artikel 10, stk. 6, træffe beslutning om, at de nationale eksperter udsendes (tilbage) til Danmark, hvis det er nødvendigt i forhold til formålet med aftalen. Europols bestyrelse traf den 1. maj 2017 beslutning om, at nationale eksperter udstationeret af dansk politi til Europol vil kunne udsendes til Danmark.

Rigspolitiet har oplyst, at der er blevet ansat fire dansktalende nationale eksperter til håndteringen af anmodninger fra dansk politi og videregivelse af danske oplysninger til samt indhentning af oplysninger fra Europols databaser. To dansktalende nationale eksperter arbejder i Europols hovedkvarter i Haag, mens de to øvrige dansktalende nationale eksperter er udsendt tilbage til Danmark og har deres arbejdsplads i et særskilt indrettet kontor hos Rigspolitiet i Ejby.

Rigspolitiet har oplyst, at de dansktalende Europol-ansatte i Ejby – udover at have direkte adgang til EIS – har direkte adgang til Europols analyseprojekt ”Check the Web”. Rigspolitiet har desuden oplyst, at Københavns Politis, Rigspolitiet, Nationalt Efterforskningscenter (NEC), og Politiets Efterretningstjeneste (PET) også har direkte adgang til Europols analyseprojekt ”Check the Web”. Det bemærkes i den forbindelse, at anmodning om søgninger mv. i Europols databaser, der ikke vedrører EIS eller det pågældende

analyseprojekt, håndteres via Europols døgnbemandede Operational Centre i Haag.

Rigspolitiet har oplyst, at Danmarks særlige ordning i forhold til adgang til EIS er blevet udmøntet således, at anmodninger fra dansk politi samt videregivelse af danske oplysninger inden for almindelig arbejdstid håndteres af de dansktalende Europol-ansatte i Ejby. Rigspolitiet har hertil oplyst, at politikredsene inden for almindelig arbejdstid kan rette direkte henvendelse til de nationale eksperter i Ejby, der herefter foretager den forespurgte søgning mv. i EIS og videreformidler et eventuelt svar direkte til politikredsen.

I forhold til anmodninger om søgning mv. i EIS uden for almindelig arbejdstid har Rigspolitiet oplyst, at anmodningerne håndteres af de dansktalende Europol-ansatte i Ejby inden for almindelig arbejdstid den førstkommande hverdag, medmindre politikredsen vurderer, at en anmodning om søgning er af hastende karakter. Hvis en anmodning om søgning uden for almindelig arbejdstid haster, retter politikredsen henvendelse til Rigspolitiets døgnbemandede nationale situations- og operationscenter (NSIOC), der hurtigst muligt videregiver politikredsens anmodning til Europols Operational Centre via kommunikationssystemet Secure Information Exchange Network Application (SIENA). Den skriftlige henvendelse bliver herefter fulgt op af en telefonisk henvendelse til Europols Operational Centre, hvor NSIOC gør opmærksom på anmodningens hastende karakter. Europols Operational Centre vil under behørig hensynstagen til eventuelle begrænsninger i muligheden for at videregive oplysninger kunne give en telefonisk tilbagemelding til NSIOC, der vil blive fulgt skriftligt op via SIENA. NSIOC vil herefter hurtigst muligt meddele politikredsen resultatet af søgningen.

Det er Rigspolitiets vurdering, at denne ordning på nuværende tidspunkt er velfungerende i forhold til udførelsen af politiets arbejdsopgaver, herunder i forhold til at understøtte konkrete efterforskninger.

Rigspolitiet har oplyst, at i det omfang danske anmodninger ikke behandles af de dansktalende Europol-ansatte i Ejby, behandles anmodningerne af Europol-ansatte hos Europols Operational Centre, herunder de to dansktalende nationale eksperter i Haag. Når de dansktalende Europol-ansatte i Europols operationscenter ikke behandler danske anmodninger, bistår de Europols Operational Centre i andre sager, der måtte tilgå operationscenteret.

Det er Rigspolitiets vurdering, at de fire nationale eksperter på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt til at sikre en tilfredsstillende betjening af dansk politi. Ordningen vil løbende blive evalueret, og antallet af nationale eksperter kan forhøjes op til otte, hvis Rigspolitiet måtte vurdere, at der er behov for yderligere mandskab til at sikre en tilfredsstillende betjening af dansk politi.

4. Europols evaluering af samarbejdet mellem Danmark og Europol

Europol afgav den 30. april 2018 en evalueringsrapport om status på samarbejdet mellem Danmark og Europol seks måneder efter, at Europol-aftalen var implementeret i sin helhed (den 1. november 2017).

Rapporten konkluderer overordnet, at Danmarks aftale med Europol stiller Danmark bedre i forhold til øvrige tredjelande, og at Danmark udgør en unik samarbejdspartner for Europol.

Af rapporten fremgår en beskrivelse af det nuværende samarbejde mellem Danmark og Europol, herunder særligt informationsudvekslingen via SIENA og brugen af EIS.

Det fremgår af rapporten, at udvekslingen af informationer via SIENA mellem Europol og Danmark i 2018 er steget i antal sammenlignet med 2017. Herudover er det Europols forventning, at Danmark vil indlede markant flere sager sammenlignet med sidste år.

Det fremgår endvidere af rapporten, at antallet af danske registreringer i EIS er steget i første kvartal 2018 sammenlignet med samme periode i 2017. Antallet af søgninger i EIS i første kvartal af 2018 er på nogenlunde samme niveau som samme periode i 2017. Det fremgår desuden af rapporten, at Danmark er den fjerdestørste bruger af EIS, og at Danmark via EIS har delt oplysninger vedrørende 154 personer, der har tilknytning til terrorisme.

Rapporten er vedlagt som bilag 1.

5. Operationelle konsekvenser

Danmarks aftale med Europol om operativt og strategisk samarbejde er udmøntet på en sådan måde, at Danmarks operationelle udbytte af samarbejdet i videst muligt omfang bevares. Ikke desto mindre har Danmarks udtrædelse af Europol haft en række operationelle konsekvenser.

5.1. Adgang til Europol Information System (EIS)

EU-medlemslande, som er medlem af Europol, har egen adgang (terminaladgang) til EIS. Medarbejderne i de enkelte EU-medlemslande, som har adgang til terminalerne, kan foretage direkte søgninger samt opdateringer og registreringer af oplysninger i EIS.

Dansk politi mistede sin terminaladgang til EIS den 1. november 2017, hvor overgangsordningen efter Europol-aftalens artikel 24, stk. 2, udløb. Det betyder, at dansk politi ikke selv kan foretage søgninger, opdateringer eller registreringer af oplysninger i EIS. Informationsudvekslingen sker i stedet gennem anmodninger til Europol, som beskrevet under pkt. 3. Som anført har Danmark efter Europol-aftalens artikel 10, stk. 6, en særlig ordning, hvorefter Europol stiller ansatte, herunder dansktalende nationale eksperter, til rådighed 24/7 med henblik på at håndtere anmodninger fra dansk politi og registrere danske oplysninger i Europols databaser. Den særlige ordning tilgodeser dansk politis behov for adgang til EIS i forhold til at foretage såkaldte batch-søgninger (søgninger, der omfatter flere personer) samt registrering af danske oplysninger i EIS.

NEC, de to udlændingekontrolafdelinger (UKA'er) og PET havde indtil den 1. november 2017 direkte adgang til EIS, mens forespørgsler fra de enkelte politikredse (bortset fra UKA'erne) blev håndteret af NEC.

For så vidt angår de dele af dansk politi, der indtil den 1. november 2017 havde direkte adgang til at søge mv. i EIS, indebærer den særlige ordning efter Europol-aftalens artikel 10, stk. 6, i praksis en længere sagsgang for håndtering af søgninger sammenlignet med situationen før den 1. november 2017. Det skyldes, at disse dele af dansk politi nu anmoder om søgning mv. via Europol og afventer et eventuelt svar i stedet for at tilgå EIS direkte.

I forhold til de enkelte politikredse (bortset fra UKA'erne) er der inden for almindelig arbejdstid ikke sket ændring af betydning i sagsgangen i forhold til anmodning om søgning mv. i EIS sammenlignet med situationen før den 1. november 2017. Det skyldes, at de enkelte politikredse før den 1. november 2017 rettede direkte henvendelse til NEC i Rigs politiet med anmodning om søgning mv. i EIS. Efter den 1. november 2017 retter de enkelte politikredse i stedet direkte henvendelse til de nationale eksperter, der er udstationeret til Rigs politiet i Ejby.

Uden for almindelige arbejdstid retter de enkelte politikredse i hastende tilfælde henvendelse til Rigspolitiet (NSIOC), der anmoder Europol om søgning mv. I denne situation vil den særlige ordning indebære en længere sagsgang sammenlignet med situationen før den 1. november 2017, hvor bl.a. NEC kunne tilgå EIS direkte.

Det er Rigspolitiets vurdering, at den særlige ordning efter Europol-aftalens artikel 10, stk. 6, i forhold til dansk politis adgang til søgning i EIS i visse tilfælde kan forsinke og vanskeliggøre f.eks. grænsekontrolarbejdet sammenlignet med situationen før den 1. november 2017.

Det er imidlertid på nuværende tidspunkt, hvor ordningen fortsat er forholdsvis ny, Rigspolitiets vurdering, at ordningen generelt set er operativt tilfredsstillende. Det skyldes, at den længere sagsgang ved søgning i EIS for f.eks. UKA'erne ikke vurderes at have haft operativ betydning for dansk politi i perioden fra den 1. november 2017 til den 1. oktober 2018. Det er således Rigspolitiets vurdering, at dansk politi uanset tidspunktet af døgnet har mulighed for at udveksle oplysninger med Europol med den nødvendige hurtighed og smidighed.

5.1.1. Dansk politis adgang til oplysninger i Europol Information System (EIS) fra den 17. til den 21. oktober 2018

Rigspolitiet har oplyst, at Europol den 17. oktober 2018 traf beslutning om, at Europols videregivelse af oplysninger fra EIS til Danmark krævede konkret forudgående samtykke til videregivelsen af oplysninger fra det medlemsland, der har registreret oplysningerne i EIS.

Europol-ansatte, der foretager søgninger på vegne af Danmark, har ikke forud for den 17. oktober 2018 skulle indhente et konkret forudgående samtykke fra det medlemsland, der har registreret de pågældende oplysninger i EIS.

Beslutningen betyder, at Europol i perioden fra den 17. til og med den 21. oktober 2018 ikke har videregivet oplysninger fra EIS til Danmark, medmindre der har været indhentet et forudgående samtykke til videregivelsen af de konkrete oplysninger fra det medlemsland, der har registreret oplysningerne i EIS.

Baggrunden for Europols beslutning skyldes en henvendelse fra Rigspolitiet til Europol vedrørende den nærmere betydning af medlemsstaternes til-

ladelser i forhold til videregivelse af oplysninger til tredjelande. Europol blev i den forbindelse opmærksom på, at Europol ved en fejl ikke i overensstemmelse med artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 20016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Rets-håndhævelsessamarbejde (Europol) (Europol-forordningen) har sikret, at der er indhentet forudgående samtykke til videregivelse af oplysninger til tredjelande. Europol har derfor besluttet, at der ikke skal videregives oplysninger fra EIS til tredjelande, medmindre der er indhentet et konkret samtykke til videregivelsen af de pågældende oplysninger fra det medlemsland, der har registreret oplysningerne. Europol var i den forbindelse af den opfattelse, at beslutningen også skulle gælde i forhold til videregivelse af oplysninger til Danmark, idet Danmark betragtes som et tredjeland i forhold til Europol-samarbejdet.

I forlængelse af beslutningen af 17. oktober 2018 blev Europol dog opmærksom på, at medlemslandene i forbindelse med Danmarks indgåelse af Europol-aftalen har givet generelt samtykke til, at oplysninger i EIS kan videregives til Danmark. Europol-ansatte har derfor på vegne af Danmark fra den 22. oktober 2018 haft adgang til oplysninger i EIS som hidtil, dvs. uden at der skal indhentes et konkret samtykke til videregivelse af de pågældende oplysninger.

Rigspolitiet har oplyst, at dansk politi – som følge af Europols beslutning om, at Europol-ansatte på vegne af Danmark i den pågældende periode alene kunne modtage oplysninger fra EIS efter de øvrige medlemsstaters samtykke – kun i meget begrænset omfang kunne modtage oplysninger fra Europol med den nødvendige hurtighed og smidighed.

Til illustration heraf har Rigspolitiet oplyst, at Europol-ansatte på vegne af dansk politi den 17., 18. og 19. oktober 2018 foretog henholdsvis 359, 286 og 392 søgninger i EIS, herunder batch-søgninger (søgninger, der omfatter flere personer). Søgningerne udløste 24 hits. På grund af Europols beslutning var det nødvendigt for de Europol-ansatte at anmode det medlemsland, der har registreret oplysningerne i EIS, om konkret samtykke til videregivelse af oplysninger vedrørende 5 af disse hits, idet de resterende 19 hits vedrører personer eller køretøjer, som dansk politi allerede tidligere har modtaget oplysninger om. Dansk politi modtog – efter indhentelse af et konkret samtykke – den 19. oktober 2018 oplysninger vedrørende 1 ud af disse 5 hits.

Oplysninger om de resterende hits blev indhentet den 22. oktober 2018, da de dansktalende Europol-ansatte i Ejby fik adgang til EIS som hidtil. Det er Rigspolitiets vurdering, at det i de konkrete tilfælde ikke har haft operativ betydning, at dansk politi først fik adgang til oplysningerne den 22. oktober 2018.

I løbet af weekenden den 20.-21. oktober 2018 fremsendte dansk politi 20 forespørgsler vedrørende i alt 98 køretøjer og personer til de Europol-ansatte i Ejby. De relevante politikredse havde vurderet, at forespørgslerne ikke var af hastende karakter. Forespørgslerne blev derfor håndteret den 22. oktober 2018 af de Europol-ansatte i Ejby. Søgningerne resulterede ikke i hits.

5.2. Querying Europol Systems (QUEST)

Europol-forordningen medfører en udvidet dataadgang for medlemmer af Europol sammenlignet med tidligere. Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst, at medlemmer af Europol på længere sigt vil kunne tilgå visse data umiddelbart og andre data på hit/no-hit-basis. Disse muligheder vil ikke være til rådighed for Danmark.

Rigspolitiet har oplyst, at muligheden for udvidet dataadgang vil blive anvendt i forbindelse med den igangværende implementering af det såkaldte Querying Europol Systems (QUEST). Implementeringen af QUEST indebærer, at der for de EU-medlemslande, der er medlemmer af Europol, indføres en mere smidig og hurtig adgang til en del af oplysningerne i EIS, der herefter vil kunne tilgås i forreste linje af det operative personale via mobile søgeplatforme (mobiltelefoner og tablets).

Denne mulighed vil ikke blive stillet til rådighed for Danmark som følge af, at Danmark efter Europol-aftalen ikke har direkte adgang til EIS. Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst, at det betyder, at dansk politi ikke med samme smidighed som politiet i de øvrige EU-lande vil kunne foretage opslag i EIS som led i det patruljerende politis opgavevaretagelse, herunder i forbindelse med udlændingekontrol, grænsekontrol eller indsatsen over for udenlandske personer med relation til bandemiljøet mv.

Antræffer politiet således en udenlandsk person eller standser et udenlandsk køretøj, der er mistænkt for at indgå i kriminelle aktiviteter, vil politipersonalet ikke på stedet kunne foretage en søgning via mobiltelefon i EIS med henblik på at fastslå, om den pågældende er kendt for kriminalitet i andre

EU-lande. En forespørgsel om søgning i EIS skal i stedet ske via politipatruljens radiosystem til vagtcentralen, der skal videreformidle forespørgslen til Europol, som beskrevet ovenfor i pkt. 3.

Rigspolitiet har oplyst, at det i forbindelse med det patruljerende politis almindelige kontrolopgaver er praktisk u håndterbart systematisk at anmode om opslag i EIS via vagtcentralen. Det er derfor Rigspolitiets forventning, at det patruljerede politi vil forbeholde anmodning om opslag i EIS til situationer, hvor det patruljerende politi har konkret mistanke om f.eks. grænseoverskridende kriminalitet.

For så vidt angår status vedrørende implementeringen af QUEST, har Rigspolitiet oplyst, at Tyskland, Estland, Spanien, Finland, Grækenland, Litauen, Slovakiet og Polen har haft adgang til et testmiljø i QUEST. Rigspolitiet har endvidere oplyst, at Estland og Spanien forventes snarest at kunne tage systemet i brug operationelt. Når systemet tages i brug, vil der indledningsvis kun være adgang til at foretage søgninger i EIS på personer og skydevåben, idet der først på et senere tidspunkt vil være adgang til oplysninger om kommunikationsmidler, køretøjer og ID-dokumenter samt oplysninger fra Europols analyseprojekter (de tidligere såkaldte Focal Points).

5.3. Anvendelse af data fra Europol i det analytiske og proaktive kriminalitetsbekæmpende arbejde

Dansk politi har i løbet af 2018 udrullet analyseplatformen POL-INTEL i alle danske politikredse. POL-INTEL understøtter sammenstillingen af data fra en række af politiets kildesystemer og internationale systemer såsom Schengen Information System (SIS). Det var ved implementeringen af POL-INTEL oprindeligt forudsat, at analyseplatformen skulle have en direkte integration af EIS med henblik på at understøtte politiets evne til at skabe et samlet efterretningsbillede til brug for navnlig bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet. EIS skulle således – på niveau med f.eks. SIS – have udgjort en fast datakilde i POL-INTEL, men dette har ikke været muligt inden for rammerne af aftalen mellem Danmark og Europol.

Rigspolitiet har oplyst, at det ikke er muligt at fastslå, hvor ofte en søgning i EIS ville have medført et hit, og at det derfor ikke er muligt nærmere at fastlægge, hvilke konkrete operative konsekvenser den manglede integration af EIS i POL-INTEL har haft og vil få for politiet. Rigspolitiet vurderer imidlertid, at den manglede adgang til at inddrage oplysninger fra EIS i de analyser og søgninger om eksempelvis omrejsende kriminelle og seksu-

alforbrydere, der er blevet foretaget via POL-INTEL, må antages at have medført, at oplysninger, der ellers ville have indgået i konkrete efterforskninger mv., ikke har indgået i de pågældende efterforskninger mv.

I takt med, at politiet i de øvrige EU-medlemsstater får udvidet adgang til eksempelvis at foretage hit-/no-hit-søgning i Europols operative analyseprojekter, vurderer Rigspolitiet endvidere, at det vil medføre, at oplysninger, der ellers vil kunne indgå i konkrete efterforskninger mv., ikke vil kunne indgå i de pågældende efterforskninger mv.

6. Økonomiske konsekvenser

Som nævnt i pkt. 3 er der ansat fire dansktalende nationale eksperter til håndteringen af anmodninger fra dansk politi og videregivelse af danske oplysninger til samt indhentning af oplysninger fra Europols databaser.

Det påhviler efter Europol-aftalen – med nogle få undtagelser – Danmark at afholde alle omkostninger forbundet med de nationale eksperters ansættelser. Omkostningerne forbundet med ansættelse af de fire nationale eksperter udgjorde i 2017 1,2 mio. kr. Ordningen forventes fremover at medføre årlige omkostninger for Rigspolitiet på 3,8 mio. kr. fra 2018 og frem. En eventuel beslutning om at forhøje antallet af nationale eksperter vil selvsagt forøge omkostningerne.

Danmark bidrog forud for 1. maj 2017 til finansieringen af Europol via Danmarks bidrag til EU-budgettet. Danmark er efter Europol-aftalens artikel 22 tilsvarende forpligtet til at bidrage direkte til Europols budget med et årligt beløb, som svarer til Danmarks procentandel af EU-medlemsstaternes samlede BNI.

I 2018 udgør Danmarks bidrag til Europol 18,6 mio. kr. På finanslovsforslaget for 2019 er bidraget til Europol budgetteret til 18,8 mio. kr. årligt fra 2019 og frem, men beløbet bliver justeret årligt, når der foreligger opdaterede BNI-tal, som udgør beregningsgrundlaget for bidragets størrelse.

7. Sammenfatning

Danmarks aftale med Europol om et operativt og strategisk samarbejde er udmøntet på en sådan måde, at Danmarks operationelle udbytte af samarbejdet i videst muligt omfang er bevaret.

Ikke desto mindre er det Rigspolitiets vurdering, at Danmarks udtrædelse af Europol har operationelle konsekvenser for dansk politi.

I forhold til registreringer og søgninger i EIS er det på nuværende tidspunkt, hvor ordningen fortsat er forholdsvis ny, Rigspolitiets vurdering, at den særlige ordning, hvor Europol-ansatte foretager registreringer og søgninger på vegne af Danmark, generelt set er operativt tilfredsstillende, idet de længere sagsgange ikke vurderes at have haft operativ betydning for dansk politi.

Den manglende direkte adgang til EIS indebærer, at dansk politi ikke får mulighed for at implementere QUEST, der gør det muligt for den forreste linje af det operative personale at tilgå visse oplysninger i EIS via mobiltelefoner eller tablets. Det er Rigspolitiets vurdering, at den manglende adgang til QUEST inden for meget kort tid vil indebære en væsentlig begrænsning af dansk politis muligheder for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med politiet i de øvrige EU-lande.

Den manglende direkte adgang til EIS indebærer også, at Danmark ikke kan inddrage oplysninger fra EIS i dansk politis analyseplatform POL-INTEL, hvilket begrænser efterforskningsværktøjets operative værdi.